

2. 6. 2005

ID: 33765

Skutkové zjištění, nemající oporu v provedeném dokazování

Dovolací důvod podle ustanovení § 241a odst. 3 o. s. ř. se nepojí s každou námitkou účastníka ke zjištěnému skutkovému stavu; pro dovolací řízení významné jsou jen ty námitky, jejichž obsahem je tvrzení, že skutkové zjištění, ze kterého napadené rozhodnutí vychází, nemá v provedeném dokazování oporu v podstatné části. Podstatnou částí se přitom rozumí takové skutečnosti, jež má odvolací soud za prokázané a které byly významné pro rozhodnutí věci při aplikaci hmotného práva. Tomuto ustanovení odpovídá tvrzení, jehož prostřednictvím dovolatel zpochybní logiku úsudku soudu o tom, co bylo dokazováním zjištěno, eventuelně tvrdí-li, že soud z logicky bezchybných dílčích úsudků (zjištění) učinil nesprávné (logicky vadné) skutkové závěry.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 33 Odo 345/2003-247, ze dne 16.10.2003)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobce J. J., zastoupeného JUDr. D. Č., advokátem, proti žalovanému P. N., zastoupenému JUDr. R. P., advokátem, o zaplacení 300 000 Kč se smluvní pokutou, vedené u Okresního soudu v Mladé Boleslavi pod sp. zn. 10 C 196/99, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 26. června 2002 č. j. 20 Co 140/2002 - 160, tak, že rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 26. června 2002 č. j. 20 Co 140/2002 - 160 a rozsudek Okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 31. srpna 2001 č. j. 10 C 196/99 - 118, se zrušují a věc se vrací Okresnímu soudu v Mladé Boleslavi k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Okresní soud v Mladé Boleslavi rozsudkem ze dne 31. srpna 2001 č.j. 10 C 196/99 - 118 poté, co jeho předchozí rozsudek ze dne 12. května 2000 č. j. 10 C 196/99 - 39, ukládající žalovanému povinnost zaplatit žalobci částku 300 000 Kč se smluvní pokutou ve výši 1000 Kč za každý den prodlení od 20. 12. 1996 do zaplacení, a zamítající žalobu, pokud bylo žalováno na zaplacení smluvní pokuty ve výši 1 000 Kč za každý den prodlení za dobu od 1. 9. 1996 do 19. 12. 1996, byl zrušen rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 18. října 2000 č. j. 20 Co 81/2000 - 67 a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení se závazným právním názorem, zamítl žalobu na zaplacení částky 300 000 Kč se smluvní pokutou ve výši 1000 Kč za každý den prodlení od 20. 12. 1996 do zaplacení, a zároveň rozhodl o náhradě nákladů řízení. V souladu s názorem odvolacího soudu ohledně zaplacení půjčky žalovaným soud prvního stupně uzavřel, že originál smlouvy o půjčce, uzavřené mezi účastníky dne 19. 6. 1996 podle § 657 obč. zák., držený žalovaným, je důkazem o zaplacení dluhu, jestliže se žalobci nepodařilo prokázat existenci kopie či stejnopisu smlouvy.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 26. června 2002 č. j. 20 Co 140/2002 - 160 rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé potvrdil, a v části, kterou bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení, věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Odvolací soud se ztotožnil se skutkovými i právními závěry soudu prvního stupně. Shodně s tímto soudem uzavřel, že smlouva o půjčce, uzavřená mezi účastníky dne 19. 6. 1996 podle § 657 obč. zák., byla sepsána písemně v jediném vyhotovení, které si ponechal žalobce, a které předal žalovanému v prosinci 1996, kdy byla půjčka doplacena, na důkaz jejího vrácení. Odvolací soud považoval tento postup, tj. předání peněz oproti vrácení dlužního úpisu, za běžný mezi přáteli, kterými v roce 1996 účastníci byli, když i v jiných věcech, jak vyplynulo z dokazování, postupovali zcela neformálně.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání, neboť nesouhlasí se skutkovým závěrem soudu, že v dané věci existoval jen jeden exemplář smlouvy o půjčce, a že držení tohoto exempláře smlouvy žalovaným je potvrzením, že žalobci půjčku zaplatil. Má za to, že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování. Podle názoru dovolatele nemůže být rozhodnutí soudu založeno na právní domněnce, že držení originálu smlouvy dlužníkem (žalovaným) lze považovat za potvrzení o zaplacení půjčky, jestliže zákon takovou domněnku nikde nestanoví. Žalovaný navrhl, aby dovolací soud zrušil rozsudek odvolacího soudu a věc vrátil tomuto

soudu k dalšímu řízení, neboť spočívá-li rozsudek odvolacího soudu na nesprávném skutkovém zjištění, je nesprávné i jeho právní posouzení věci.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací projednal dovolání v souladu s body 1., 15., 17., hlavy první, části dvanácté, zákona [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, podle občanského soudního řádu ve znění účinném od 1. ledna 2001 (dále jen „o. s. ř.“).

Dovolání je v dané věci přípustné (§ 236 odst. 1 o. s. ř.), neboť bylo podáno proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně, kterým tento soud rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku, protože byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. Dovolání, které splňuje formální i obsahové znaky předepsané ustanovením § 241a odst. 1 o. s. ř., bylo podáno včas, osobou oprávněnou (žalobcem), řádně zastoupenou advokátem (§ 240 odst. 1, § 241 odst. 1 o. s. ř.) a vychází z dovolacích důvodů uvedených v § 241a odst. 2 písm. b) a odst. 3 o. s. ř.

Podle § 242 odst. 3 o. s. ř. lze rozhodnutí odvolacího soudu přezkoumat jen z důvodů uplatněných v dovolání. Je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédne též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3, jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, i když nebyly v dovolání uplatněny. Takové vady řízení žalobce nenamítá a ani nebyly zjištěny.

Dovolací soud přezkoumal rozsudek odvolacího soudu v souladu s ustanovením § 242 odst. 1 a 3 o. s. ř. a dospěl k závěru, že dovolání je důvodné.

Podle ustanovení § 241a odst. 3 o. s. ř. lze dovolání odůvodnit tím, že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování. Z obsahu dovolání vyplývá, že dovolatel svými námitkami brojí proti správnosti skutkových zjištění významných pro rozhodnutí věci, zejména nesouhlasí se závěrem odvolacího soudu, že v dané věci existoval jen jeden exemplář smlouvy o půjčce. S tímto skutkovým závěrem pak pojí úvahu, že držení originálu smlouvy žalovaným lze mít za potvrzení o zaplacení půjčky žalobci a uzavírá, že došlo k zaplacení dlužné částky - vrácení půjčky.

Dovolací důvod podle ustanovení § 241a odst. 3 o. s. ř. se nepojí s každou námitkou účastníka ke zjištěnému skutkovému stavu; pro dovolací řízení významné jsou jen ty námitky, jejichž obsahem je tvrzení, že skutkové zjištění, ze kterého napadené rozhodnutí vychází, nemá v provedeném dokazování oporu v podstatné části. Podstatnou částí se přitom rozumí takové skutečnosti, jež má odvolací soud za prokázané a které byly významné pro rozhodnutí věci při aplikaci hmotného práva. Uvedenému ustanovení odpovídá tvrzení, jehož prostřednictvím dovolatel zpochybní logiku úsudku soudu o tom, co bylo dokazováním zjištěno, eventuálně tvrdí-li, že soud z logicky bezchybných dílčích úsudků (zjištění) učinil nesprávné (logicky vadné) skutkové závěry. Skutková podstata vymezující dovolací důvod podle § 241a odst. 3 o. s. ř. obsahuje dvě podmínky. První z těchto podmínek splní dovolatel tím, že namítá, že soud vzal v úvahu skutečnosti, které z provedených důkazů nebo přednesů účastníků nevyplývaly, ani jinak nevyšly za řízení najevo, nebo že naopak pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány nebo vyšly za řízení najevo. Druhá z uvedených podmínek je splněna výhradou, že v hodnocení důkazů, popřípadě poznatků, které vyplývaly z přednesů účastníků nebo které vyšly najevo jinak, je - z hlediska jejich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti či věrohodnosti - logický rozpor, nebo že výsledek hodnocení důkazů neodpovídá tomu, co mělo být zjištěno způsobem vyplývajícím z ustanovení § 133 až § 135 o. s. ř.

Odvolací soud opřel svůj závěr o doplacení půjčky žalovaným žalobci v prosinci 1996 o zjištění, že existoval jen jeden exemplář smlouvy o půjčce uzavřené mezi účastníky, který má v držbě žalovaný. S tímto zjištěním spojuje úsudek, že drží-li žalovaný originál smlouvy o půjčce, byla půjčka zaplacená, neboť držba originálu smlouvy je důkazem o zaplacení půjčky. Důkazem významným pro posouzení, zda došlo ke splnění dluhu, je např. písemné potvrzení o zaplacení dluhu (kvitance). Podle § 569 obč. zák. je věřitel povinen vydat dlužníkovi na jeho požádání písemné potvrzení o tom, že dluh byl zcela nebo zčásti splněn. Dlužník je oprávněn splnění odepřít, nevzdá-li mu věřitel zároveň potvrzení. Kvitance sice není nezvratným důkazem o splnění, ale v případě sporu ulehčuje důkazní situaci dlužníka (srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu České republiky ze dne 10. října 2000 sp. zn. 22 Cdo 2670/98, dále ze dne 29. dubna 2002 sp. zn. 33 Odo 92/2001 a ze dne 26. 6. 2002 sp. zn. 25 Cdo 1736/2000). V dané věci je smlouva o půjčce, tak jak byla mezi účastníky uzavřena, jen důkazem o vzniku závazku - půjčky. Důkaz o zaplacení půjčky však žalovaný nepředložil. Založil-li odvolací soud svůj závěr na zaplacení půjčky na tvrzení žalovaného, že existoval jen jeden exemplář smlouvy o půjčce, pak nevzal v úvahu ani samotnou výpověď žalovaného při jednání dne 10. 2. 2000 (č. l. 23 spisu), kdy samotný žalovaný původně tvrdil, že smlouva o půjčce byla vyhotovena s kopií. Jestliže pak odvolací soud založil svůj skutkový závěr o zaplacení dluhu dlužníkem věřiteli na skutkovém zjištění, že byl vyhotoven jen jeden exemplář smlouvy, a že dlužník je držitelem tohoto jediného vyhotovení smlouvy, tak založil

skutkový závěr o zaplacení dluhu na skutkovém zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování, a na chybné logice úsudku o tom, co bylo dokazováním zjištěno.

Dovolací důvod podle § 241a odst. 3 o. s. ř. byl tudíž uplatněn právem.

Uplatněným dovolacím důvodem, jímž bylo žalobcem namítáno, že rozsudek odvolacího soudu ve smyslu § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. spočívá na nesprávném právním posouzení, se Nejvyšší soud ČR nemohl zabývat, neboť jak bylo výše uvedeno, dospěl-li dovolací soud k závěru, že rozhodnutí odvolacího soudu vychází ze skutkového zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování, je nepřezkoumatelné, a nelze proto učinit právní závěr o případném nesprávném právním posouzení.

Protože nebylo možno dospět k závěru, že rozhodnutí odvolacího soudu je správné, Nejvyšší soud podle § 243b odst. 2 o. s. ř. rozsudek odvolacího soudu zrušil. Vzhledem k tomu, že důvody, pro které byl zrušen rozsudek odvolacího soudu, platí i pro rozsudek soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud i tento rozsudek a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Důkazní břemeno](#)
- [Daňové řízení](#)
- [Daň z příjmů \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dočasná ochrana \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Kasační stížnost, předběžné opatření \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pěstounská péče \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Sociální služby \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Lhůta k vydání rozhodnutí v přezkumném řízení](#)
- [Daň z příjmů](#)
- [Seznam advokátů, bezúhonnost](#)
- [Překvapivé skutkové posouzení](#)